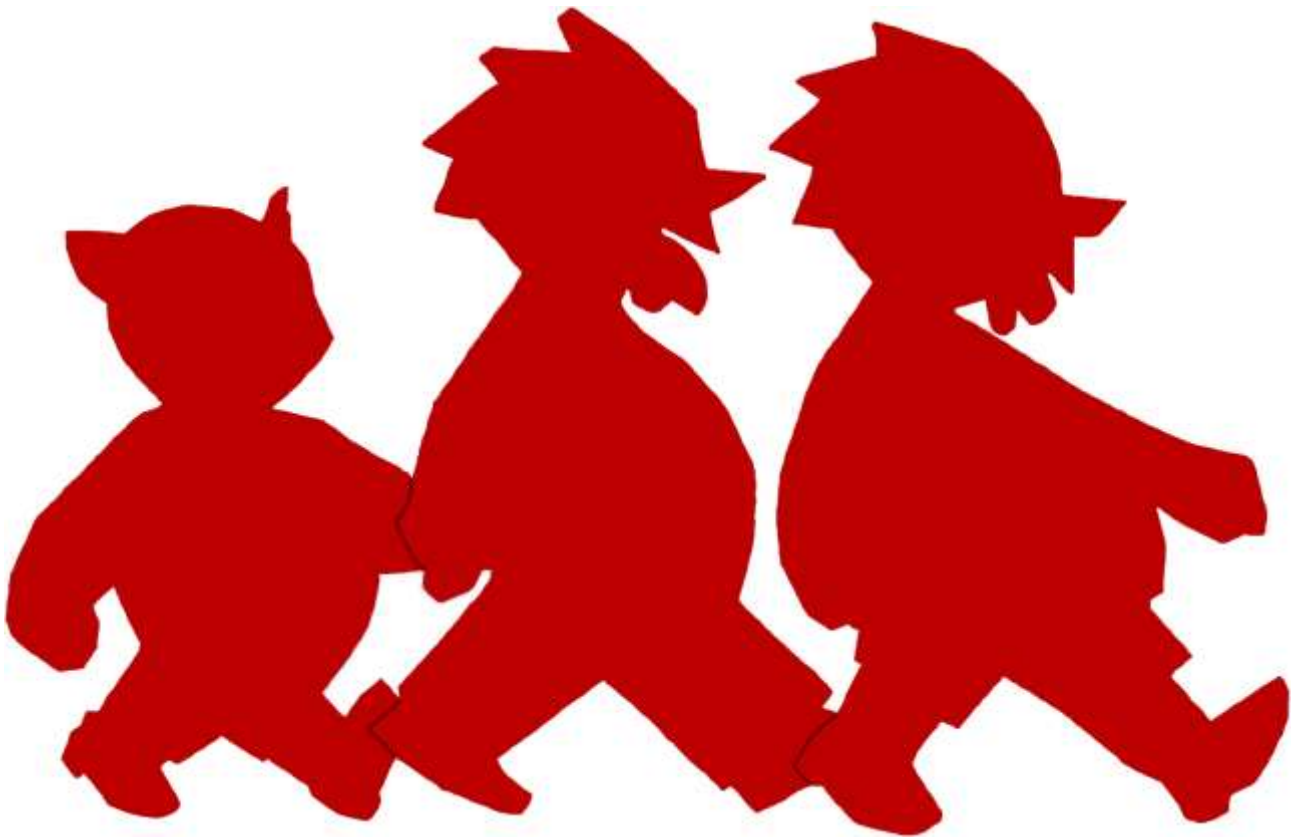

Mika Waltarin koulu

KOULUTIEDOTE 2015 - 2016

SISÄLLYS

YHTEYSTIETOJA.....	4
PÄIVITTÄISET TYÖAJAT	5
HARRASTETUNTI	6
POISSAOLOT	6
KOULUMATKAT	7
VÄLITUNNIT JA PUKEUTUMINEN	8
JÄRJESTYS JA TURVALLISUUS	9
VANHEMPAINILLAT	9
TUKIOPETUS	10
ERITYISOPETUS.....	10
KOULUTERVEYDENHUOLTO.....	11
TAPATURMAT	11
OPPILASHUOLTO	12
KOULUKURAATTORI	13
PSYKOLOGIPALVELUT	14
OPPILASKUNTA.....	15
ESIOPETUS.....	15
AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA.....	15
MIKA WALTARIN KOULUN VANHEMPAINYHDISTYS RY.....	16
KOULURUOKAILU	16
RUOKALISTA.....	17
RUOKALI	18
ESIOPETUS- JA KOULUKULJETUKSIA KOSKEVAT OHJEET PORNAINEN KUNNASSA	18
MIKA WALTARIN KOULUN JÄRJESTYSSÄÄNNÖT	21
TARKENNUKSIA KOULUJEN SÄÄNTÖIHIN	22
AVAIMET YHTEISEEN KOULUTYÖHÖN	25

HYVÄT KOULUTIEDOTTEEN LUKIJAT

Mika Waltarin koulun ensimmäinen kokonainen lukuvuosi on käynnistynyt. Viime kevätlukukauden aikana henkilöstö yhdessä oppilaiden kanssa ehtivät sisään ajamaan ja koekäyttämään uuden koulurakennuksen mahdollisuuksia.

Uuden yhtenäisen koulukulttuurin tarkentaminen ja vahvistaminen jatkuu. Toimintakulttuuriin eli koulun arkielämään sisältyy myös järjestyssääntöjen tarkentaminen ja jopa uusiminen. Tässä työssä te vanhemmat olette mukana.

Henkilöstö haastaa teitä vanhempia oppilaan oppimista ja kasvua tukevaan hyvään yhteistyöhön, yhdessä tekemiseen. Yhtenä yhteistyön välineenä on Wilma-ohjelma, joka korvaa Helmi-reissupostin. Te vanhemmat saatte ohjelman käyttämiseen tarvittavat tunnukset ja ohjeistuksen, joiden avulla yhteistyön sähköinen linja avautuu.

Koulupäivän rakenne jatkuu kevätlukukauden aikana hyväksi koetun perusteella niin, että harrastetunnin klo 9.45 – 11.00 yhteydessä on ruokailu. Harrastetunnin aikana oppilaat valitsevat itseään kiinnostavaa toimintaa. Tarkempaa tietoa on tämän tiedotteen sivulla 8.

Tämä alkanut lukuvuosi on historiallinen, koska opetus järjestetään vielä vuoden voimassa olevien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti, siis kuin viimeistä päivää. Koko Suomessa vaihtuu opetuksen järjestäminen OPS 2016 opetussuunnitelman perusteiden mukaiseksi 1.8.2016. Samaan aikaan, kun oppilaiden arkityöt järjestetään nykyvaatimusten mukaisesti, henkilöstö valmistautuu uuden opetussuunnitelman kirjoittamiseen, kokeilemiseen ja sisäistämiseen. Työmäärä on kunnan ja koulun tasolla suuri. Opettajat voivat olla lukuvuoden aikana omissa vastuutyöryhmissään opetustyöstä vapautettuina opetussuunnitelman kirjoittamisen talkoissa.

Henkilökunta osallistuu koko kuntaa koskevaan tietokoneiden ohjelmakoulutukseen 2.9. ja 3.9. Kouluopetus loppuu kaikilla klo 12.30. Iltapäiväkerho toimii normaalisti.

Ahkeraa ja tuloksellista lukuvuotta meille kaikille!

Rene Kaajava
rehtori

PS. Laita tämä tiedote talteen, koska se sisältää lukuvuoden aikana tarvittavaa ja mieleen palautettavaa tietoa. Tartu tähän ja tarkista!

YHTEYSTIETOJA

MIKA WALTARIN KOULU

Anttilantie 9, 07150 Laukkoski

puhelin 040 174 50 68

rehtori **040 174 50 41**

kiinteistönhoitaja 0400 940 243

www-sivut: www.peda.net/veraja/pornainen/lj

henkilöille etunimi.sukunimi@pornainen.fi

Opettajat:

Aaltio, Riitta 040 574 68 39
laaja-alainen erityisopettaja

Fält, Eija 040 174 50 32
luokanopettaja, 2.lk

Hulkko, Tiina
englanti 3.-6.lk

Kaajava, Rene **040 174 50 41**
rehtori, luokanopettaja, 1.lk

Ketonen, Anne-Marie 040 174 50 81
varhaiserityisopettaja (ma)

Kilpeläinen, Anna 040 174 50 37
luokanopettaja, 4.lk

Nurmi, Aarre 'Jaska' 040 174 50 36
luokanopettaja, 6.lk

Olkanen, Tuula 040 592 12 77
esiluokanopettaja

Säkkinen, Juhani 040 174 50 35
luokanopettaja, 5.lk

Vuori, Susanna 040 174 50 33
luokanopettaja, 3.lk

Muu henkilökunta:

Huovinen, Stina 040 174 50 34
koulunkäyntiohjaaja

Kovanen, Kirsi 040 174 50 71
"api" -ohjaaja

Löytönen, Paula 040 174 50 38
ravitsemustyöntekijä – siistijä

Myrtenblad, Leena 040 314 51 93
kouluterveydenhoitaja (ma-to)

Nikkanen, Marica 040 174 50 68
koulunkäyntiohjaaja, koulusihteri

Ollikainen, Marja-Leena
siistijä

Putous, Kirsi 040 174 50 80
koulupsykologi

Ratilainen, Leena 040 174 50 71
"api" -ohjaaja

Tjurin, Ari 0400 940 243
kiinteistönhoitaja

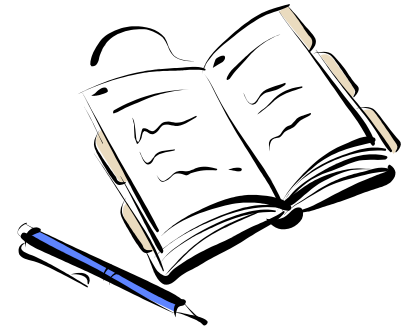
Toiviainen, Tanja 040 736 85 44
(työaikana)
koulukuraattori

LUKUVUODEN 2015-2016 TYÖ- JA LOMA-AJAT

Syyslukukausi 11.8. - 18.12.2015
Lauantaityöpäivä 29.8.2015
 Syysloma 12. - 18.10.2014 (viikko 42)

Kevätlukukausi 7.1.- 4.6.2016
 Talviloma 22. - 28.2.2016 (viikko 8)
 Helatorstailoma 5.5.2016
 Vapaapäivä pe 6.5.2016

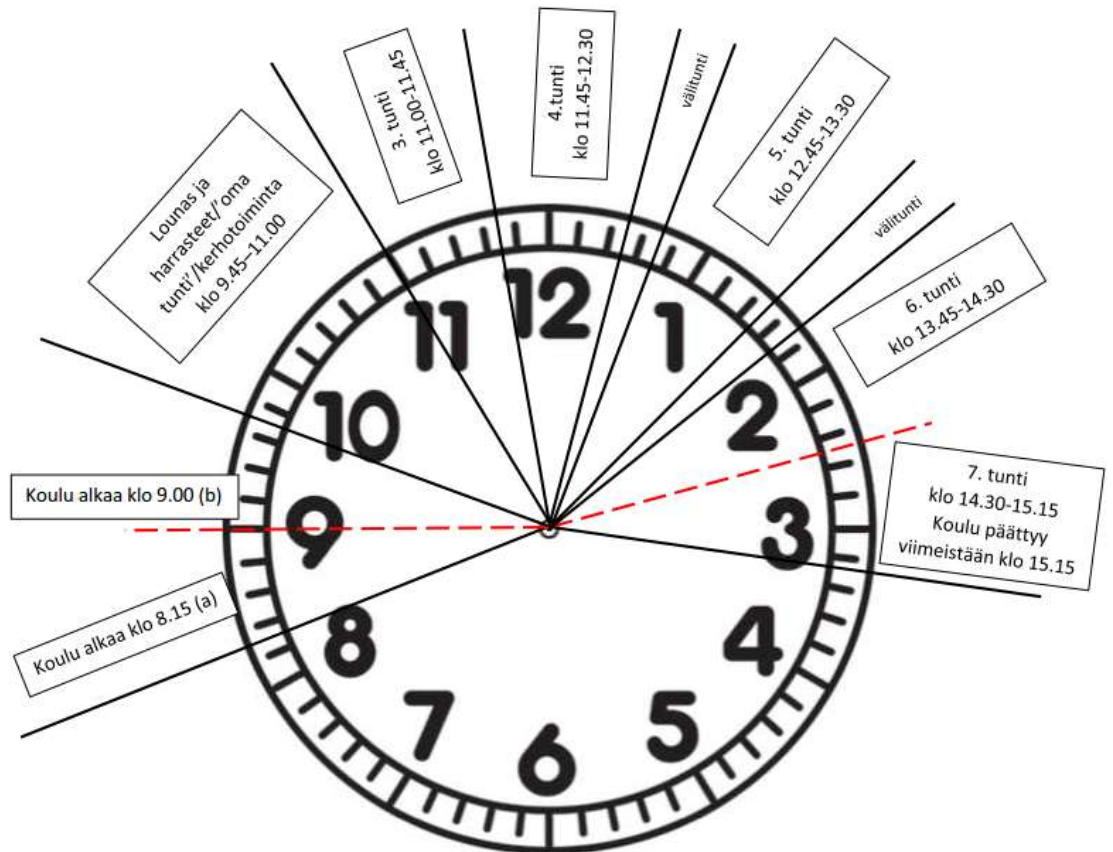

PÄIVITTÄISET TYÖAJAT

Kaikki luokat lukujärjestyksen mukaan

Päiväkello

8.15-9.00
9.00-9.45
9.45-11.00
11.00-11.45
11.45-12.30
12.45-13.30
13.45-14.30
14.30-15.15

- ✓ Pakolliset välitunnit klo 12.30-12.45 ja klo 13.30-13.45.
- ✓ Luokat pitävät omia pieniä välitunteja tuplatuntien välillä.
- ✓ 6.tunnin ollessa päivän viimeinen oppitunti, koulupäivä päättyy klo 14.30.

HARRASTETUNTI

Keskelle koulupäivää ruokailun yhteyteen on järjestetty harrastetunti, jolloin oppilaat saavat hieman hengähtää ja valita mieleistään tekemistä. Tämän tunnin aikana on kerhoja (kuoro, bändikerho, liikuntakerhot, teatterikerho). Myös tukiopetus ja ohjattu läksyjenteko on mahdollista.

Kirjasto, musiikkiopiston pianotunnit, oppilaskunnan kokoukset ja ”kahvilatoiminta”, mahdollisuus käyttää tietokoneita, lautapelit tai oman kirjan lukeminen ja juttelu kavereiden kanssa on tällä tunnilla mahdollista. Uloskin voi mennä, sillä valvonta on sekä sisällä että ulkona.

Oppilaskunnan hallitus pitää kaksi kertaa viikossa kahvilaa, jonka tuotto käytetään oppilaskunnan hallituksen päättämällä tavalla oppilaiden toimintaan.

POISSAOLOT

Poissaoloista ilmoitetaan **välittömästi koulutaksille sekä puhelimitse tai sähköisen Wilma-ohjelman välityksellä kouluun**. Jokaisella opettajalla on oma työkännykkä (numerot löytyvät yhteystiedoista), johon voitte laittaa, mieluiten tekstiviestin, tiedon oppilaan äkillisistä sairastumisista tai muusta akuutista asiasta. Muu tiedottaminen hoituu Wilma-ohjelman avulla. Opetuksen järjestäjä seuraa perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja ja ilmoittaa luvattomista poissaoloista.

Muun kuin sairauden vuoksi luvan poissaoloon myöntää luokan opettaja kolmeen päivään saakka, rehtori kuukauteen saakka ja koululautakunta kuukautta pidemmäksi ajaksi.

Koulumme käyttää kodin ja koulun välisessä yhteistyössä Wilma-ohjelmaa. Sitä käytetään internet-selaimella, joten ohjelmaa voi käyttää vaikkapa kotoa tai työpaikalta käsin.

Wilman avulla huoltajat voivat

- ✓ Tarkistaa milloin on kokeita
- ✓ Tarkastella oppilaan lukujärjestystä
- ✓ Seurata oppilaan arvosanoja
- ✓ Selvittää ja ilmoittaa poissaolot
- ✓ Lukea opettajien merkintöjä tuntikäytöksestä, oppimisesta ym.
- ✓ Viestiä opettajien ja muun henkilökunnan kanssa
- ✓ Vastata palautekyselyihin
- ✓ Lukea koulun tiedotteita.

KOULUMATKAT

Jos esiluokkalaisen tai 1. - 3. luokan oppilaan koulumatka on yli 3 kilometriä, koulu huolehtii oppilaan koulukyydityksestä. 4. - 6. luokkalaiset kuuluvat kyydityksen piiriin, jos koulumatka on yli 5 kilometriä. Osan koulumatkasta oppilas voi myös kävellä. Tiedotteen lopussa on sivistyslautakunnan kuljetusohjeet.

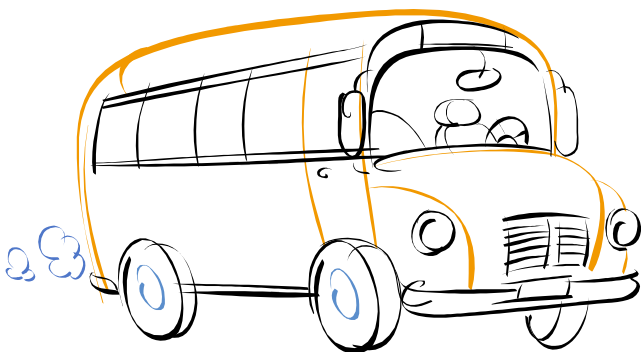
Osa bussireitin varrella asuvista oppilaista käyttää vuorobussia. Bussikortin unohtuessa kotiin, oppilaan on kerrottava kuljettajalle koulun nimi, luokka ja oma nimensä. Huoltaja varmistaa, että oppilas palauttaa bussikortin lukuvuoden päättyessä. Kilpailutuksen perusteella *koulutaksia kuljettaa Mia Yrtti, puh. 0400 311 070.* **Koulutaksille on ilmoitettava ajoissa oppilaan poisoloista sillä aikataulu ei salli odotteluja. Koulu vastaa kyydeistä kotiin tai hoitopaikkaan. Kaverivierailut (esim. syntymäpäivät) eivät kuulu koulukuljetusten piiriin.**

Koti tiedottaa esiluokkalaisen hoitopaikkaan tarvittavan tiedon erityispäivistä, esimerkiksi uimahallipäivien aikataulut. Esiluokkalaisten varahoitopaikat eivät saa muuttaa taksien reittejä ja aikatauluja.

Oppilaat ovat vakuutettuja koulumatkoilla. Se tarkoittaa kuitenkin suoria koulumatkoja, ei kyläilymatkoja tai koulun pihaan leikkimään jäämistä. **Vakuutus ei koske esinevahinkoja.**

Koulumatkat pyöräillen

Emme suosittele, että esiluokkalaiset ja ensimmäisen luokan oppilaat kulkevat koulumatkojaan pyörällä. Toisluokkalaiset ja sitä vanhemmat oppilaat voivat pyörällä kouluun varovaisuutta ja liikennesääntöjä noudattaen. **Oppilas käyttää pyöräilykypärää koko matkan ajan.**

LIIKUNTATUNNIT

Liikuntatunneille puukeudutaan asiallisesti. Liikuntatunneilla käytetään eri varusteita kuin muilla oppitunneilla, näin paitsi turvallisuuden kannalta, mutta myös terveyskasvatuksen syistä. Sisäliikuntakaudella suihkussa käyminen, peseytyminen kuuluu liikuntatunteihin osana terveyskasvatusta.

Sisäliikuntatunneilla:

- ✓ käytetään sisäliikuntatossuja tai ollaan paljain jaloin
- ✓ sisäasusteeksi esim. T-paita, shortsit
- ✓ sisäliikuntatuntien jälkeen tarvitaan pyyhe peseytymisen jälkeen.

Ulkoliikuntatunneilla:

- ✓ turvalliset, ulkoliikuntaan sopivat kengät
- ✓ säähän ja liikkumiseen sopiva vaatetus, kylmillä ilmoilla tulee olla päähine.

Talviliikunta:

Talviliikuntalajit ovat riippuvaisia sääolosuhteista. Suosituksena on, että oppilaalla olisi joko hiihto- tai luisteluvälineet. Mikäli oppilaalla on taloudellisia esteitä hankkia tarvittavia välineitä, on koululla muutamia urheiluvälineitä, joita voi lainata. Taksissa ja bussissa voi kuljettaa urheiluvälineitä.

Sairaudet ja poissaolot:

Mikäli oppilaalla on jokin liikuntatunneilla mukanaoloon vaikuttava pitkäaikainen sairaus, toivovat liikuntaa opettavat opettajat tiedon asiasta, jotta asia voidaan ottaa huomioon liikuntatunnin ohjelmassa.

Tilapäiset sairaudet ja liikuntarajoitteet otetaan huomioon oppilaan liikuntatunnin ohjelmassa erityistehtävin.

Lyhytaikaisesta sairaudesta ja toipilasajasta huoltaja ilmoittaa vapaamuotoisella kirjeellä.

VÄLITUNNIT JA PUKEUTUMINEN

Välitunnit vietetään pääasiallisesti ulkona. Välitunteja varten puukeudutaan sääolo-suhteiden mukaan. Kylminä päivinä oppilailla tulee olla päähine ja sadepäivinä suositellaan sadetakkaa ja kumisaappaita. Sateenvarjo on vaarallinen suuressa oppilasjoukossa. Oman harrastetunnin aikana oppilas saa valita harrasteensa. Uloskin saa mennä.

Pienemmille oppilaille toivomme vaihtovaatteita kastumisen varalle. **Kaikki vaatteet ja jalkineet nimikoidaan kotona.**

Koululle jää vuosittain runsaasti liikuntavaatteita ja muita varusteita joille ei löydy omistajaa. Niitä on syytä tulla etsimään koululta.

JÄRJESTYS JA TURVALLISUUS

Opettaja ohjaa oppilasta hyvään ja toiset huomioon ottavaan käytökseen ohjeilla, neuvoilla ja kasvatuskeskusteluilla. Mikäli nämä eivät riitä, opettaja käyttää perusopetuslain mukaisesti jälki-istunnon mahdollisuutta.

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään. Koulukuljetusten takia harrastetunnin aikaa käytetään tekemättömien kotitehtävien tekemiseen. Ensin työ ja sitten huvi!

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi tai hänelle voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen ovat kurinpitovälineitä.

VANHEMPAINILLAT

Vanhempainilloista ilmoitetaan erillisellä kutsulla, samoin menetellään opettajien pitämien vanhempainvarttien suhteen. Tiedottaminen molemmin puolin tapahtuu pääasiassa sähköisen Wilma-ohjelman avulla, joten se on syytä tarkistaa päivittäin.

Lauantaikoulupäivänä 29.8. klo 8.45 – 13 meille kodin ja koulun aikuisilla on hyvä mahdollisuus puhua koulun käyntiin liittyvistä asioista. Koko koulun **yhteinen vanhempainilta on tiistaina 8.9. klo 18 alkaen**. Ilta alkaa uudistettavien järjestyssääntöjen työstämisellä yhteisen keskustelun ja ryhmätyökeskustelun menetelmillä sekä koonnilla. Yhteisen osuuden jälkeen on luokkakokohtainen tapaaminen.

Muista koulun yhteisistä tai luokkakokohtaisista vanhempainilloista ilmoitetaan erikseen.

TUKIOPETUS

Tukiopetus on pienissä ryhmissä tai joskus yhdellekin oppilaalle annettavaa lisäopetusta, jota voidaan antaa kaikissa oppiaineissa. Tukiopetusta järjestetään, kun oppimisvaikeudet on havaittu, jotta oppilas ei jäisi pysyvästi jälkeen opinnoissaan. Järjestämisen ajankohtana käytetään myös harrastetunnin aikaa.

Aloite tukiopetukseen tulee opettajalta tai huoltajalta. Tukiopetusta voidaan antaa joko oppilaan työjärjestyksen mukaisten oppituntien aikana, harrastetunnin aikana tai niiden ulkopuolella. Se ei ole jälki-istuntoa.

Tukiopetuskiintiö on rajallinen. Sitä annetaan ensisijaisesti niille, jotka tarvitsevat sitä sairauden tai oppimisvaikeuksien vuoksi. Oppilaiden lomamatkojen toivotaan sijoittuvan koulun loma-aikoihin. Mikäli oppilas luvan saatuaan on poissa koulusta perheen lomamatkan vuoksi, huoltajan tulee huolehtia siitä, että oppilas ei jää jälkeen oppimistavoitteista.

ERITYISOPETUS

Erityisopettaja Riitta Aaltio (puh. 040 574 68 39) antaa laaja-alaista erityisopetusta. Opetuskiintiö on 23 tuntia viikossa. Erityisopetusta on mahdollista saada erilaisissa oppimisvaikeuksissa, lähinnä lukemiseen ja kirjoittamiseen sekä matematiikkaan liittyvissä ongelmissa.

Erityisopettaja tarkistaa syyslukukauden alussa kaikkien uusien oppilaiden puheopetuksen tarpeen. Entisten puheoppilaiden opetusta pyritään jatkamaan. Puheopetuksessa on tärkeää, että siihen liittyviä kotiharjoituksia tehdään säännöllisesti.

KOULUTERVEYDENHUOLTO

Kouluterveydenhoitaja Leena Myrtenblad

Kouluterveydenhuollon tavoitteena on lasten ja heidän perheidensä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, hyvän vanhemmuuden vahvistaminen, terveys- ja hyvinvointiriskeihin puuttuminen sekä sairauksien ehkäisy. Kouluterveydenhuoltoa toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri. Kouluterveydenhuolto on osa oppilashuoltoa.

Terveydenhoitajan oppilaskohtainen työ painottuu valtakunnallisten suositusten mukaan ennaltaehkäisevään toimintaan, johon kuuluvat laajat terveystarkastukset (1. ja 5. luokalla) sekä terveystapaamiset seulontatutkimuksineen vuosittain muilla alakoululuokilla. Ensimmäisellä luokalla aloittavat oppilaat pyritään tarkastamaan jo kesällä ennen koulun alkua. Laajoihin terveystarkastuksiin kuuluu lääkärintarkastus.

Kouluterveydenhuoltoon kuuluu vain koulupäivän aikana sairastuneille oppilaille tehdyt sairaanhoitotoimet ja koulutapaturmien ensiapu (vanhempien tiedotus ja ohjanta) silloin, kun terveydenhoitaja on paikalla koulussa. Muuna aikana sairastuneen ja loukkaantuneen tutkiminen ja hoito tapahtuu terveyskeskuksessa. Kun lapsi on sairas, ensisijainen hoitopaikka on tietysti koti. Sairasta lasta ei pidä lähettää kouluun.

Yhteystiedot:

Leena Myrtenblad
terveydenhoitaja
040 314 51 93 (ma-to)

leena.myrtenblad@mantsala.fi

Yhteyden saa myös Wilman sekä Mustijoen perusturvan sähköisen asiointin (eTerveys) kautta.

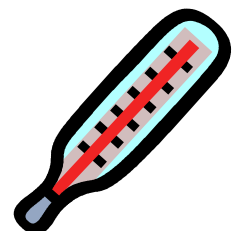
Terveydenhoitajapäivä on pääasiassa maanantaisin ja tiistaisin.

TAPATURMAT

Oppilaan on ilmoitettava koulupäivän aikana tapaturmista välittömästi opettajalle tai muulle koulun henkilökunnalle. Koulun aikuinen ohjaa tarvittaessa jatkohoitoon, ottaa yhteyttä vanhempiin ja tekee vakuutusyhtiölle tapaturmailmoituksen. Kuljetusvastuu on huoltajilla.

Tapaturmavakuutus korvaa vain henkilövahingoista aiheutuneet hoitokulut. Esinevahinkoja se ei korvaa.

On tärkeää, että koululla tiedetään, miten vanhemmat voidaan koulupäivän aikana tavoittaa. Siksi pyydämme, että vanhemmat ilmoittavat yhteystietojen muuttumisesta välittömästi koululle!

OPPILASHUOLTO

Oppilashuollon avulla pyritään ehkäisemään ja tunnistamaan oppimisen esteitä ja oppimisvaikeuksia sekä puuttumaan niihin. Lisäksi huolehditaan kouluympäristön turvallisuudesta ja terveellisyydestä. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä toimintana. Toimintaa säätelee oppilashuollon lainsäädäntö.

Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä kokoontuu keskimäärin kerran kuukaudessa. Oppilashuoltoa koordinoi ja kehittää moniammatillinen oppilashuoltoryhmä, jossa on mukana rehtori, erityisopettaja, kouluterveydenhoitaja, mahdollisuuksien mukaan koululääkäri, koulukuraattori ja koulupsykologi sekä sen luokan opettaja, jonka oppilaat tarvitsevat yhteisöllistä tukea, jos kyseessä on yksittäisen luokan huoli. Tarvittaessa myös vanhempia, oppilaita sekä muita asiantuntijoita voi olla ryhmässä mukana. Työryhmän jäsenet kokoontuvat myös pienemmässä kokoonpanossa asian mukaan erikseen sopien.

Vanhemmat voivat tehdä esityksiä oppilashuoltoryhmälle ottamalla yhteyttä opettajaan, rehtoriin, koulukuraattoriin tai -psykologiin tai tuomalla esityksen henkilökohtaisesti kokoukseen. Asian pohjalta kokoonnutaan joko yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä tai vaihtoehtoisesti kootaan yksittäisen oppilaan ympärille erillinen yksilökohtainen oppilashuoltoryhmä.

Yksilökohtainen oppilashuollon moniammatillinen asiantuntijaryhmä kootaan oppilasta ja huoltajaa kuullen tilanteen ja tarpeen mukaisesti, jos oppilas ja huoltaja haluavat ottaa tämän tuen vastaan. Tukea on mahdollista saada myös yksittäiseltä oppilashuollon työntekijältä (koulukuraattori, -psykologi tai -terveydenhoitaja). Oppilaalta ja huoltajalta voidaan myös pyytää lupa konsultoida oppilashuollon työntekijöitä.

Oppilashuollon käsiteltäväksi tulevat asiat voidaan jaotella seuraavasti:

1. Koko kouluyhteisöä koskevat yhteisölliset asiat (yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä)

- ✓ koulun ilmapiiri ja sen parantaminen
- ✓ kodin ja koulun yhteistyö
- ✓ turvallisuuden ylläpitäminen

* yhdenmukaisten menettelytapojen valmistelu esim. työrauhakysymyksissä

2. Luokkakohtaiset asiat (yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä)

- ✓ luokkahenki ja sosiaaliset suhteet
- ✓ levottomuus luokassa
- ✓ kiusaaminen

3. Oppilaan yksilökohtaiset asiat (yksilökohtainen oppilashuoltoryhmä)

- ✓ yksittäisten oppilaiden tukeminen

KOULUKURAATTORI

Koulukuraattori Tanja Toiviainen

Koulukuraattori vastaa peruskoulujen sosiaalialan asiantuntemuksesta. Koulukuraattorin työssä oleellista on lasten ja nuorten kehityksen, kasvatuksen ja oppimisen lainalaisuuksien, koulumaailman sekä sosiaalialan sekä palvelujärjestelmien ja yhteistyöverkoston tuntemus. Tavoitteena on tukea ja auttaa oppilasta hänen koulunkäynnissään sekä psyykkisessä ja sosiaalisessa kasvussa ja kehityksessä. Koulukuraattori tukee huoltajia ja kouluja kasvatustehtävissä, luo tukiverkostoja oppilaan ja perheiden tueksi ja antaa konsultaatiotukea koulu yhteisölle. Työn tavoitteena on sekä ennaltaehkäistä että poistaa oppilaiden koulunkäyntiin, hyvinvointiin ja kasvuun ja kehitykseen liittyviä ongelmia. Tarkoituksena on myös edistää koko koulu yhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta.

Tehtäväalueet:

- ✓ Oppilaiden ja perheiden tukeminen (mm. selvittelyt, tukikeskustelut, yhteisneuvottelut, verkostojen luominen, ohjaus muihin tukipalveluihin)
- ✓ Kodin ja koulun välisen yhteistyön sekä koulu yhteisöjen tukeminen ja kehittäminen (mm. konsultaatio)
- ✓ Peruskoulujen monialainen oppilashuoltoryhmätyöskentely (sekä yhteisöllisessä että yksilöllisessä oppilashuoltotyössä)
- ✓ Oppilaiden ja koulujen kriisityö
- ✓ Erilaisten opetusjärjestelyjen suunnittelu, kehittäminen ja koordinointi yhdessä koulun ja muun oppilashuoltoryhmän kanssa vastaamaan yksilöllisesti oppilaiden tarpeisiin

Koulukuraattorin työssä työntekijän tekemillä ratkaisulla, menetelmillä ja tehtävien priorisoinnilla voi olla suuri vaikutus lapsen ja perheen tilanteeseen, fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin sekä tulevaisuuteen. Mahdollisimman varhain tarjottu tuki kaikilla elämänalueilla (koulu, koti, vapaa-aika) voi ennalta ehkäistä ongelmien ilmenemistä ja kasaantumista myöhemmin. Koulukuraattorin työllä voi olla merkittävä vaikutus lapsen suotuisan elämänpolun turvaajana. Työllä pyritään sekä luomaan tukiverkostoja että voimaannuttamaan lapsia ja heidän perheitään toimiaan aktiivisesti omassa elämässään. Kokonaisuudessaan koulukuraattorin työ edellyttää kykyä itsenäiseen työskentelyyn, uusien ratkaisumallien kehittämiseen ja itsenäiseen harkintaan ja nopeaankin päätöksentekoon menetelmien ja ratkaisumallien valinnassa.

Yhteistyötahoja lapsen ja hänen perheensä lisäksi: luokanopettajat, erityisopettaja, vanhemmat, koulupsykologi, kouluterveydenhoitaja, lastensuojelu, NuTu eli nuortentukipalvelut, perheneuvola, lastenpsykiatrisen poliklinikka, nuorisotoimi ja seurakunta.

Yhteystiedot:

Tanja Toiviainen
P. 040 736 85 44
tanja.toiviainen@edu.pornainen.fi
Yhteyden saa myös Wilman kautta.

Koulukuraattoripäivä on torstaisin.

PSYKOLOGIPALVELUT

Koulupsykologi Kirsi Putous

Koulupsykologi edistää osaltaan oppilaan ja koulutyöyhteisön hyvinvointia, ja tukee lapsen koulunkäyntiä, oppimista ja yleistä kehitystä.

Koulupsykologin työ on osa koulun oppilashuoltoa, ja psykologi on jäsenenä koulun oppilashuoltoryhmässä. Koulupsykologi ennaltaehkäisee, selvittelee tai hakee ratkaisuja oppilaan oppimisen ja käyttäytymisen pulmiin. Psykologiset tutkimukset ja arvioinnit (mm. esikoululaisten kouluvalmiustutkimukset, oppimisvaikeustutkimukset, keskittymisen kyselyt) auttavat vaikeuksien ennaltaehkäisyssä sekä riittävien tukitoimien suunnittelussa. Koulupsykologin tutkimukset, arvioinnit sekä tukikäynnit tapahtuvat koulussa normaalin koulutyön ohessa. Psykologin tukikäynnit voivat helpottaa esim. lapsen kriisikokemusta, pelkoa ja jännittämistä sekä yksinäisyyden ja huononmuuden kokemusta. Koulupsykologi osallistuu mm. opetuksen tehostetun ja erityisen tuen rakentamiseen, oppilaiden koulupaikkajärjestelyjen valmisteluun, perusopetuksensa päättävien jatko-opiskelun suunnitteluun sekä jatkohoitoon ohjaamiseen esim. puheterapeutille tai psykiatriseen hoitoon.

Koulupsykologi suunnittelee ja kehittää yhteistyössä koulun henkilökunnan, vanhempien ja oppilaiden kanssa koulun toiminta oppimis- ja kasvatusympäristönä, oppilashuoltotyötä sekä erityisopetusta.

Yhteystiedot:

Kirsi Putous
Pornaisten koulupsykologi
040 174 50 80
kirsi.putous@edu.pornainen.fi
Yhteyden saa myös Wilman kautta.

Koulupsykologipäivä on keskiviikkoisin ja tarvittaessa.

OPPILASKUNTA

Koulussa toimii oppilaskunnan hallitus, johon oppilaat valitsevat luokiltaan kaksi edustajaa. Hallitus kokoontuu joka toinen tiistai koulupäivän aikana. Tavoitteena on kehittää oppilaiden valmiuksia toimia oman ryhmänsä edustajana ja harjaannuttaa neuvotteluun perustuvaa yhteistoimintaa. Oppilaskunnan hallituksella on myös keskeinen rooli koulumme yrittäjyyskasvatushjelmassa. Oppilaskunnan hallitus käsittelee virallisen kokoustavan mukaisesti oppilaskunnalta tai koulun henkilökunnalta tulleita ehdotuksia kouluarjen piristämiseksi koulupäivien puitteissa. Tarvittaessa perustetaan työryhmiä erilaisten teemapäivien ja tapahtumien suunnittelijoiksi ja toteuttajiksi. Työryhmiin valitaan halukkaat oppilaat eri luokilta äänestämällä. Oppilaskunnan toimintaa ohjaa erityisopettaja Riitta Aaltio.

ESIOPETUS

Leikinomainen ja toiminnallinen esiopetus edistää kokonaisvaltaisesti lapsen kehitystä ja valmiuksia uusien asioiden oppimiseen. On muistettava, että **kaikki** esiluokan **toiminta** muodostaa esiopetuksen kokonaisuuden. Esiluokka toimii tiiviissä yhteistyössä alkuopetuksen luokkien kanssa.

Esiluokan toimintaa, lapsia ja perheitä on säännöllisesti tukemassa myös kunnan varhaiserityisopettaja Anne-Marie Ketonen.

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Koulussa toimii esi - 2 luokkalaisten aamu- ja iltapäivätoiminta (iltapäivätoiminta klo 12-17).

Esioppilaat voivat hakumenettelyn jälkeen saada koulupäivien aikana aamuhoidon klo 7-8. 1.-2. luokkien oppilaat voivat osallistua iltapäivätoimintaan klo 12-17. Toiminta sisältää aamupalan ja/tai välipalan. Aamuisin lapsista huolehtii koulunkäynninohjaaja Stina Huovinen ja iltapäivisin koulunkäynninohjaajat/apip-ohjaajat Leena Ratilainen ja Kirsi Kovanen.

Esiluokkalaisilla on oikeus esikoulua täydentävään hoitoon. Mustijoen perusturva ostaa tämän hoidon kunnan sivistystoimelta. Laskutuksen esiluokkalaisten osalta hoitaa Mustijoen perusturva päivähoitolain mukaisesti ja koululaisten osalta Pornaisten kunta.

Tietoa APIP-toiminnasta (aamupäivä-iltapäivä) saa ohjaajilta. Kaikissa päivittäisissä asioissa ottaa yhteyttä Leenaan ja Kirsiin sekä aamuhoidon osalta Stinaan (klo 7-8 ja klo 10-17 numerossa 040 174 50 71).

MIKA WALTARIN KOULUN VANHEMPAINYHDISTYS RY

Mika Waltarin koulun vanhempainyhdistys ry järjestää erilaisia tapahtumia ja kerää rahaa lasten opetus- ja virkistystoiminnan tukemiseen. Myös oppilaat ovat olleet järjestelyissä tiiviisti mukana ja opetelleet samalla tärkeitä tiimityötaitoja. Yhdistys sponsoroi uimahallimatkoja, luokkaretkiä ja leirikouluja. Yhdistys on hankkinut ulkuvälituntivälineitä, vuosittaiset ksylitolipastillit kouluille ja jakaa keväisin jokaiselle luokalle stipendit.

Yhdistyksen kotisivut ovat <http://www.mikawaltarinoulunvanhempainyhdistys.fi/> ja puheenjohtajan yhteystiedot ninna.maenpaa@gmail.com

KOULURUOKAILU

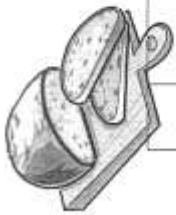
Kouluaterian tarkoituksena on ylläpitää ja edistää koululaisen terveyttä ja työtehoa sekä totuttaa terveelliseen ravintoon. Pornaisten peruskouluissa noudatetaan kuuden viikon ruokalistaa, joka on tässä tiedotteessa.

Lukujärjestyksessä on varattu ruokailutauko, jolloin jokaisen tulisi syödä riittävästi, jotta työteho säilyisi viimeisellekin oppitunnille. Virkistystauon aikana opitaan myös hyviä ruokailutapoja ja asiallista käyttäytymistä.

Erityisruokavaliota noudattaville valmistetaan erityisannokset ainoastaan silloin, jos he toimittavat koululle lääkärintodistuksen erityisruokavalion tarpeesta.

RUOKALISTA

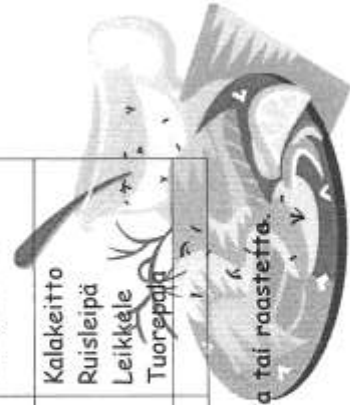

PORNAISTEN KUNTA
PERUSKOULUT

RUOKALISTA

2015 - 2016

	I	II	III	IV	V	VI
MA	Uunimakkara Perunamuusi	Siskonmakkara- keitto Leipä Leikkele Tuorepala	Jauheliha- perunalaatikko	Lahikiusaus Lämpimät vihannekset	Broilerikeitto Ruisleipä Juusto Tuorepala	Possukastike Perunat
TI	Jauheliha- lasagne	Pinaattiohukaiset Puolukkahillo Tonnikalapasta- salaatti	Nakkikastike Perunat Lämpimät kasvikset	Broilerikastike Täysjyväriisi	Tonnikala- lasagne	Bolognesekastike Spagetti
KE	Lihakeitto Ruisleipä Leikkele Tuorepala	Palermonpasta	Makaronilaatikko	Porkkanaohukaiset Kinkku- pastasalaatti	Jauhelihapihvi/ Mureke Perunat Ruskeakastike	Kinkkukiusaus Lämpimät vihannekset
TO	Kalapyörykät Perunat Kylmäkastike	Kalapihvi Perunat Tillikastike	Maissipaneroitu- kala Perunat Kylmäkastike	Porsascurry Perunat	Appelsiinilohi Perunat	Broilerinpyörykkä Perunat Currykastike
PE	Ohrapuuro Mehukeitto Leipä Leikkele	Hernekeitto Ruisleipä Leikkele Tuorepala	Riisipuuro Kiisseli Leipä Leikkele	Jauhelihakeitto Ruisleipä Leikkele Tuorepala	Nakkikeitto Ruisleipä Leikkele Tuorepala	Kalakeitto Ruisleipä Leikkele Tuorepala

Lisäksi kouluaterialla tarjotaan maitoa/piimää, näkkileipää ja ravintorasvaa sekä tuoretta salaattia tai raastettua keittojen kanssa tarjotaan tuorepala, pehmeä leipä sekä leikkele tai juusto, jollei keitossa ole proteiiniilisäköttä.

Hyväksytty sivistyslautakunnan kokouksessa 2.10.2006 § 102 liite 36

Esiopetus- ja koulukuljetuksia koskevat ohjeet Pornaisten kunnassa

Perusopetuslain 32 § toteaa koulumatkoista seuraavasti: Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, raskavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Koulukuljetusten myöntämisen perusteet:

Koulukuljetuksista päätetään perusopetuslain ja Pornaisten kunnan sivistyslautakunnan hyväksymien ohjeiden mukaisesti.

Koulumatkan pituus:

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen kouluun tai kunnan määräämään esiopetuspaikkaan tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos

- esiopetuksessa olevan tai 1. – 3. luokan oppilaan koulumatka on lyhintä käyttökelpoista reittiä pitkin yli 3 kilometriä.
- 4. – 9. luokan oppilaan koulumatka on lyhintä käyttökelpoista reittiä pitkin yli 5 kilometriä.

Koulumatka mitataan oppilaan pihapiirin rajalta koulutontin portille lyhintä käyttökelpoista reittiä pitkin.

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Kilometrirajat ovat pisimpiä mahdollisia omavastuumatkoja, jotka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin.

Koulumatkan vaarallisuus:

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on vaarallinen, kunta järjestää kuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle tai korvaa huoltajalle oppilaan kuljettamisesta aiheutuvia koulumatkakustannuksia. Koulumatkan turvallisuuden arviointiperusteina käytetään Tiehallinnon määrittelemiä koulumatkan turvallisuuden arviointiohjeita. Arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita.

Arvioinnissa tärkeinä seikkoina pidetään teiden liikennemääriä ja nopeusrajoituksia. Valistuksen puuttuminen ei yksinään tee tiestä vaarallista.

Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus:

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella, esim. terveydellisistä syistä johtuen, edellyttää aina asiantuntijan lausuntoa. Lausunnon voi antaa esim. lääkäri, psykologi tai muu asiantuntija. Lausunnossa on selvitettävä kuljetustarpeen syiden ja perustelujen lisäksi myös ajanjakso, jolle asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä.

A2 -kielen opiskelu

Kunta järjestää vapaaehtoisen A2 –kielen opiskelun edellyttämät kuljetukset, jos opetus on järjestetty jossakin muussa kuin omassa koulussa.

2. kotimainen kieli

Kunta voi järjestää kuljetuksen, tai maksaa korvausta koulumatkakustannuksista, jos oppilaan äidinkieli on ruotsi ja oppilas käy äidinkiellensä mukaisessa lähimmässä tarkoituksenmukaisessa koulussa vieraan kunnan alueella. Korvauksen edellytyksenä on, että vieras kunta/koulu ei järjestä koulukuljetusta tai ei korvaa koulumatkakustannuksia.

Koulukuljetusten järjestämisen periaatteet

Koulukuljetuksissa käytetään ensisijaisesti olemassa olevaa julkista liikennettä. Muita kuljetusmuotoja, esim. tilauslinja-autoja ja takseja käytetään täydentämään julkisen liikenteen yhteyksiä.

Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusmuotoja. Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta. Lain mukaan oppilaan päivittäinen kuljetusmatka odotusaikoinen voi kestää enintään 2½ tuntia. Lukuvuoden alussa 13 vuotta täyttäneen oppilaan, tai perusopetuslain 17 § 2 momentin tarkoittamassa erityisopetuksessa olevan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kuitenkin kestää enintään 3 tuntia päivässä. Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Taksikuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle kuljetuksina, vaan oppilaat kerääntyvät ns. taksipysäkeille samalla tavoin kuin linja-autoa käyttävät oppilaat kerääntyvät linja-autopysäkeille.

Koulukuljetuksen tai korvauksen hakeminen

Koulumatkan järjestämistä tai koulumatkakulujen korvausta haetaan jokaiselle lukuvuodelle erikseen. Asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuisia.

Koulukyydissä matkustaminen

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja. Vahinkojen korvaamisesta liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat keskenään.

Jos kuljetuksen aikana tapahtuu häiriköintiä, voi kuljettaja puuttua asiaan tilanteen vaatimalla tavalla.

Huoltajan tulee ilmoittaa taksiautoilijalle oppilaan poissaolosta, jolloin hän ei tarvitse koulukyytiä.

Oppilaan tulee olla ajoissa (vähintään 5 min ennen merkittyä lähtöaikaa) taksipysäkillä. Koulutaksi ei ole myöhässä, jos se saapuu taksipysäkille 15 min kuluessa sovitusta ajasta. Koulukyyti ei voi ohittaa sovittua koulukyytipysäkkiä etuajassa.

Liikenneturvallisuus

Kunta tekee omalta osaltaan jatkuvaa työtä koulumatkojen liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan ja matkustamaan turvallisesti liikenteessä. Varsinkin pienten lasten kanssa on syytä kulkea reitti niin moneen kertaan, että se tulee lapselle tutuksi ja, että hän osaa toimia oikein liikenteessä.

Turvavöiden käyttö on tullut pakolliseksi 1.5.2006 voimaan tulleen lainmuutoksen myötä aina silloin, kun ajoneuvoon on asennettu turvavyöt (Tieliikennelaki 88.1 § 1987/357).

Hämärän tai pimeän aikana tulee käyttää heijastinta.

Päätöksenteko

Koulujen johtajat ja rehtorit suunnittelevat kuljetusreitit yhteistyössä autoilijoiden ja sivistystoimenjohtajan kanssa. Koulujen johtajat ja rehtorit tekevät oman koulunsa oppilaiden kuljetuspäätökset.

Kuljetusoppilaiden vanhemmat voivat järjestää lastensa koulumatkat toisinkin, mikäli he katsovat, ettei kunnan tarjoama perustaso ole heille riittävä.

Kuljetuspäätökseen tyytymätön voi valittaa päätöksestä Hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on kuljetuspäätöksen liitteenä.

MIKA WALTARIN KOULUN JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Lukuvuoden alussa järjestyssäännöt tarkistetaan ja mahdollisesti uusitaan yhteistyössä vanhempien, oppilaiden ja henkilöstön kanssa. Oppilaat käsittelevät näitä koulun turvalisen arjen peruspilareita, oppilaskunnan hallituksen kokouksissa ja luokissa heti syyslukukauden alussa. Te huoltajat pohditte ja muokkaatte näitä sääntöjä sekä Mika Waltarin koulun vanhempainyhdistyksen kokoontumisissa että yhteisessä koko koulun vanhempainillassa tiistaina 8.9.2015 klo 18. Työtä on mahdollisuus jatkaa luokkakohtaisessa tapaa-misessa.

Säännöt turvaavat koulun työrauhan, viihtyisät työolosuhteet kaikille koulussa työskenteleville ja totuttavat kaikki keskinäiseen vastuuseen niin koulussa kuin koulun ulkopuolellakin.

Alla olevat säännöt ovat voimassa siihen saakka, kunnes uudet tulevat voimaan.

Koulualue:

Koulualue on koulurakennuksen lisäksi pallokenttä ja leikkialue. En poistu koulun alueelta ilman opettajan lupaa.

Kouluaika:

Kouluaika on työjärjestyksen mukainen työaika. Koulujaksi katsotaan kuuluvaksi myös tukiopetus, koulumatkat, koulun järjestämät juhlat ja retket, tutustumiskäynnit, leirikoulu ja koulun kerhot.

Koulumatkat:

Noudatan liikennesääntöjä ja hyviä tapoja koulumatkalla sekä taksissa että koulutiellä. Käytän pyörälleni kypäriä. Vien pyöräni sille varattuun paikkaan.

Oppitunnit:

Työskentelen tunnilla opettajan tai muun opetushenkilön ohjeiden mukaisesti. Noudatan hyviä käytöstapoja ja annan työrauhan toisille.

Välitunnit:

Menen tunnin päätyttyä välitunnille asianmukaisesti pukeutuneena. Voin työskennellä luokassa vain opettajan luvalla.

Leikin ja pelaan pihalla vain turvallisia leikkejä ja otan huomioon toiset oppilaat. Lumipalloja heittelen vain valvovan opettajan luvalla.

Ongelmatilanteissa käänny opettajan puoleen. Tunti alkaa välittömästi kellon soitua.

Ruokailu:

Noudatan hyviä pöytätapoja ja keskustelen hiljaisella äänellä vain lähellä istuvien kanssa. Astiat palautan hyvään järjestykseen oikeille paikoille ja kiitän ruoasta.

Tavaroista huolehtiminen:

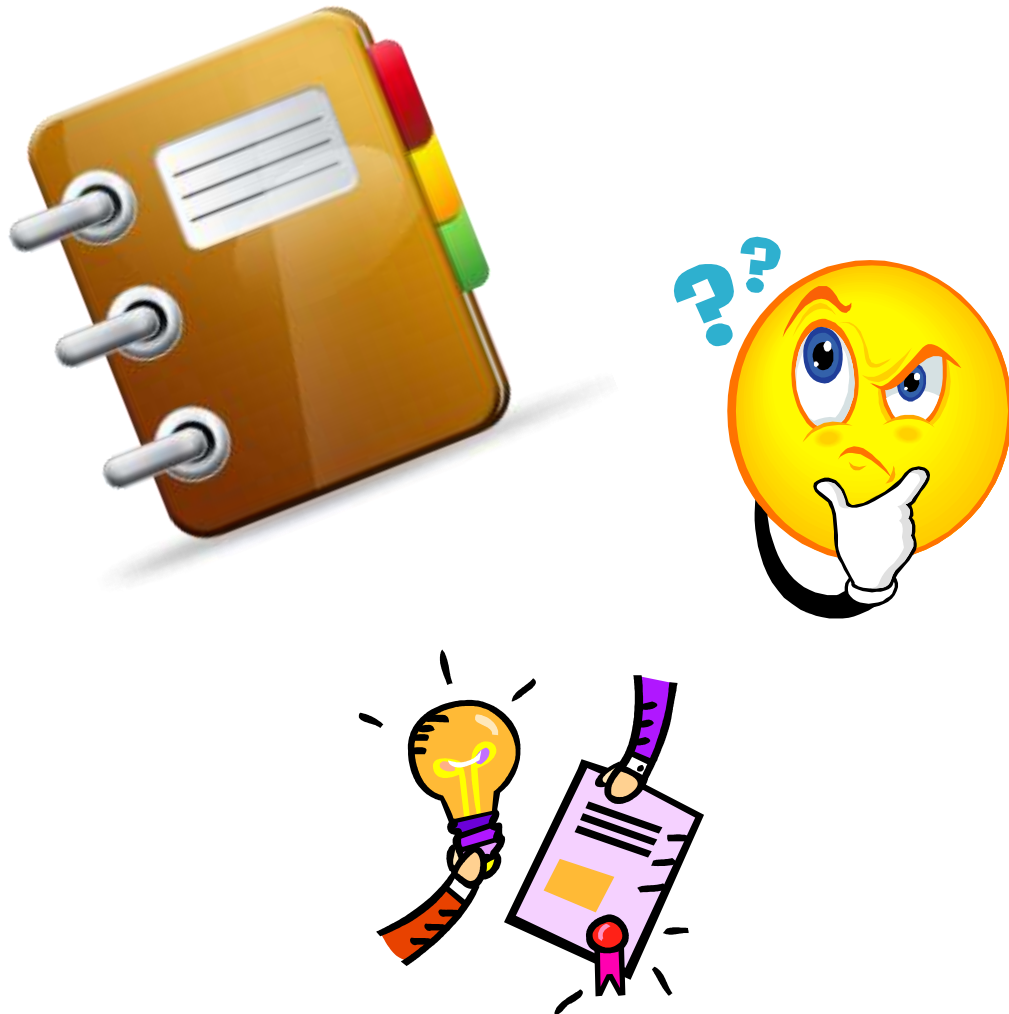
Huolehdi hyvin koulusta saamistani opiskelutarvikkeista ja kirjoista. Siivoan omat jälkeni. Pidän tavarani naulakossa ja pulpetissa hyvässä järjestyksessä. Käsittelem koulun omaisuutta huolellisesti. Ilmoitan vahingosta heti opettajalle.

TARKENNUKSIA KOULUJEN SÄÄNTÖIHIN

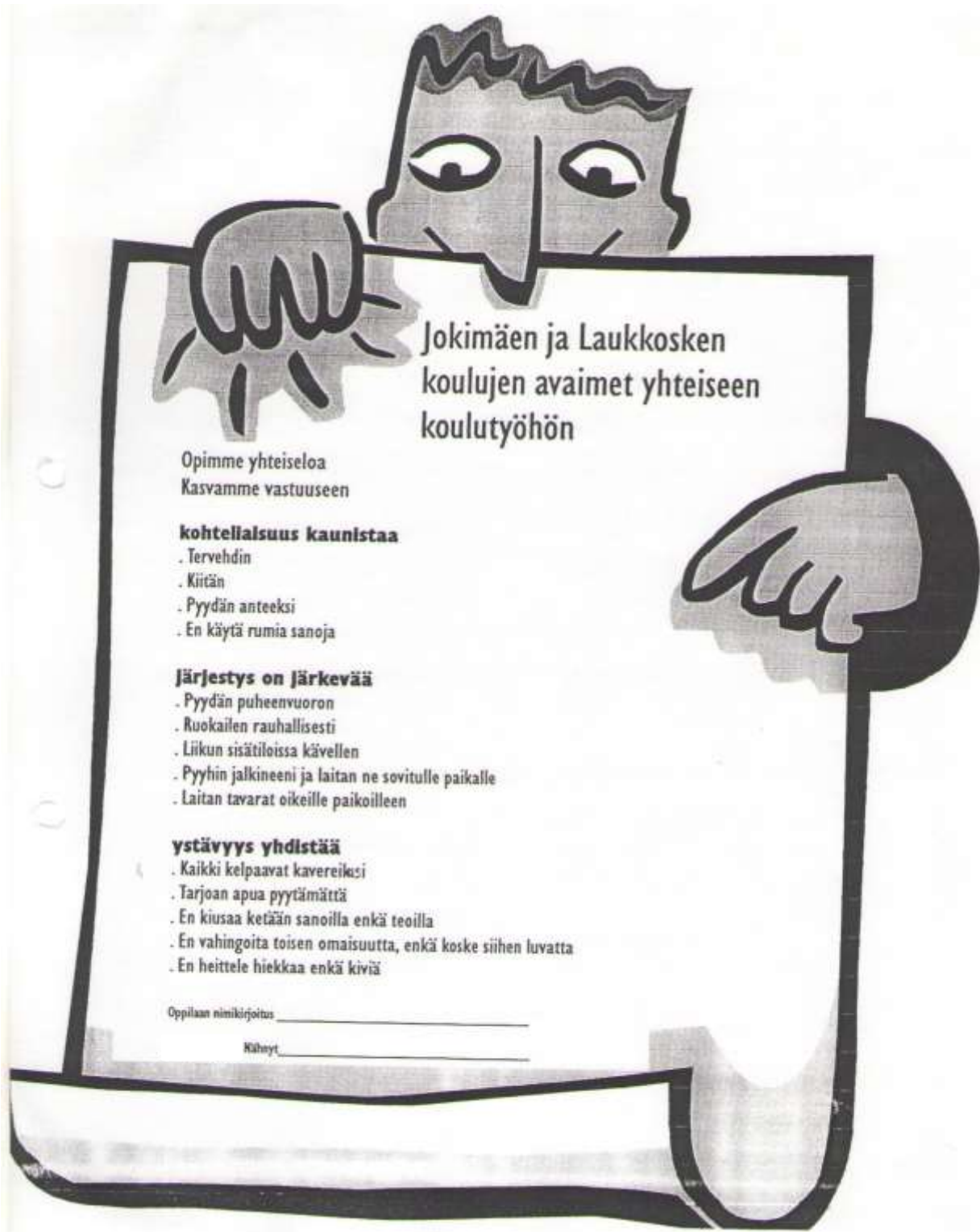
Välitunnilla käytetyt tavarat (pallot, hyppynarut yms.) palautetaan paikoilleen välitunnin päätyttyä. Tavaroita ei jätetä ulos.

Mikäli oppilaalla on koulussa mukanaan matkapuhelin, on sen oltava koko koulupäivän ajan repussa joko kiinni tai äänettömällä. Puhelimen käyttö on mahdollista vain opettajan erityisellä luvalla.

Polkupyörät jätetään telineisiin koulupäivän ajaksi ja annetaan olla paikoillaan. Niillä ei ajeta välitunneilla, eikä myöskään ennen / jälkeen koulupäivän koulun pihalla.

AVAIMET YHTEISEEN KOULUTYÖHÖN

Jokimäen ja Laukkosken koulujen avaimet yhteiseen koulutyöhön

Opimme yhteiseloja
Kasvamme vastuuseen

kohtellaisuus kaunistaa

- . Tervehdin
- . Kiitän
- . Pyydän anteeksi
- . En käytä rumia sanoja

Järjestys on järkevää

- . Pyydän puheenvuoron
- . Ruokailen rauhallisesti
- . Liikun sisätiloissa kävellen
- . Pyyhin jalkineeni ja laitan ne sovitulle paikalle
- . Laitan tavarat oikeille paikoilleen

ystävyyys yhdistää

- . Kaikki kelpaavat kavereiksesi
- . Tarjoan apua pyytämättä
- . En kiusaa ketään sanoilla enkä teoilla
- . En vahingoita toisen omaisuutta, enkä koske siihen luvatta
- . En heittele hiekkaa enkä kiviä

Oppilaan nimikirjoitus _____

Kähyt _____

